

Галина Максим'юк

ІРИНА РЕШЕТИЛОВИЧ

Музичне повітове життя міжвоєнної Галичини протікало більш чи менш інтенсивно, рухаючись уперед завдяки самовідданій праці насамперед музикантів-аматорів, а з розвитком професійної музичної освіти – отримуючи велику опору і допомогу від фахових митців. Так, у музичному житті Калуша 1930-х років помітну роль відіграла п'яністка і педагог Ірина (Ірена) Решетилевич (з дому Дзундза). І хоч народилася вона не на Калуській землі, це місто на довгий час стало їй другою домівкою, місцем, де вона змогла розкрити свій музичний талант і прислужитися ним українській громаді.

Біографічних даних маємо про неї небагато: прийшла на світ у Самборі на Львівщині 5 травня 1896 року. Про її батьків поки що нічого не знаємо, але, беручи до уваги те, як активно діяла Ірина в Україні та в українській діаспорі США, можемо припустити, що сім'я належала до висококультурних і національно свідомих галицьких родин. Відомо, що брати п'яністки були правниками в Калуші й Перемишлі. В 1914 році Ірина закінчила самбірську музичну школу (мабуть, приватну). В 1915–17 роках навчалася у Київській консерваторії по класу фортеп'яно у Юзефа Турчинського – учня Ф. Бузоні, брала також уроки вокалу. До 1918 року проживала в Києві. Про її діяльність у місті в журналі «Наше життя» (1988/5) зазначено: «Брала активну участь в Українській Армії, працюючи урядничкою тоді Української Держави, а також у Червоному Хресті у військовому шпиталі до розвалу України».

У 1920-ті роки оселяється в Калуші. Напевно, переїхала туди, бо з Калущини походив її чоловік – Василь Решетилевич, підхорунжий УСС, відомий діяч краю, начальник бюро закупівель у ТЕСП-і в Калуші і Стебнику. В Калуші п'яністка долучається до культурного життя міста, виступає в місцевих концертах, а також дає приватні уроки фортеп'яної гри та співу (відомо, що її ученицею з вокалу була співачка, в майбутньому солістка Львівського театру опери та балету Павлина Криницька – сестра знаного співака Михайла Дуди). В 1927 році І. Решетилевич склала у Львові державний іспит, що давав право викладати спів і музику в середніх школах та вчительських семінаріях, а 1931 р. закінчила дворічні концертні курси у знаменитого Егона Петрі.

Ім'я Ірини Решетилевич не раз згадувалося в часописі «Діло» – у дописах про мистецькі події в Калуші. З них відомо, що вона часто виступала в концертах як солістка та акомпаніатор співаків і солістів-інструменталістів. З номерів часопису за 1930 рік довідуємося про такі імпрези за її участю: 30 березня на Шевченківському святі п'яністка виконала твори Й. Брамса і В. Барвінського; 24 серпня того ж року в місті відбулися ювілейні вечори на вшанування 30-ліття перебування А. Шептицького на митрополичому престолі за присутності ювіляра.

В концертній частині виступила Ірина Решетилівич, акомпануючи солістам та виконавши Сонату ор. 57 («Апасіонату») Бетховена. Також Ірина Решетилівич супроводжувала, разом з ще п'ятьма музикантами-інструменталістами, оперу М. Аркаса «Катерина», яка була поставлена в перший день Зелених свят 1930 року силами місцевої «Просвіти» (в тій самій «ролі» виступила 22 березня 1936 року, тільки цього разу «Катерину» поставив Калуський «Боян»).

А ось про деякі виступи п'яністки інших років: 28 лютого 1932 року брала участь у музично-вокальному вечорі, влаштованому калуською «Просвітою». Виконала солоспіви Д. Січинського («Фінале») та Я. Лопатинського («Мое серце» та «Її душа – мов чайка над водою»), сама собі акомпануючи на фортеп'яно, а також декілька сольних фортеп'яних творів; 20 березня 1932 р. на Шевченківському святі виконала «Серенаду» Барвінського; 19 лютого 1933 року акомпанувала на концерті Калуського Бояна скрипалю Я. Дозорському; 11 березня 1934 року на Шевченківському святі вона диригувала жіночою групою хору Калуського Бояна; 21 листопада 1937 року виступила на святі до 900-річчя проголошення Пречистої Діви Марії Царицею України.

Наприкінці Другої світової війни Ірина з чоловіком емігрувала до Західної Європи, потім – до США. Решетилівичі та сестра Ірини Стефанія з чоловіком оселилися у Детройті – одному з важливих центрів музичного життя українців Америки. В місті діяли хори «Думка» і «Боян», Літературно-мистецький клуб, відбувалися концерти відомих виконавців та колективів, був симфонічний оркестр під керівництвом Богдана П'юрка тощо. Як і в Україні, І. Решетилівич дає приватні уроки гри на фортеп'яно, згодом викладає у щойно заснованому Українському Музичному Інституті (УМІ), входить до ради Літературно-мистецького клубу, виступає на різноманітних імпрезах, в тому й американських, дописує до газети «Свобода» (наприклад, стаття про концерт у Детройті талановитої п'яністки Юліяни Осінчук у 1974 році) тощо.

Успіхи мисткині як педагога відзначив професор Клифф Гаррісон, який у 1957 році екзаменував її учнів. Він «висказав письменно п. І. Решетилівич признання за технічну підготовку учнів та високі цінності музичної інтерпретації поданої нею учням» («Свобода», 1957/140). Слід відзначити такий позитивний момент, як те, що програма учнівського попису складалася з творів різних стилів і напрямків – від класиків до модерністів, а також композицій українських авторів.

Ірина Решетилівич входила до різних організацій діаспори. Вона була членом Об'єднання вчителів гри на фортеп'яно, належала до Марійської дружини, Союзу Українок Америки, товариства «Самопоміч», на схилі років – до Клубу емеритів.

Померла Ірина Решетилівич 26 листопада 1987 року. До похилого віку була в добрій п'яністичній формі: маючи 81 рік, виступила на концерті в честь 25-річчя діяльності УМІ, чудово виконавши Другу рапсодію М. Лисенка, «Ліричну поему» Миколи Фоменка, Прелюд *fis-moll* В. Барвінського та «Гумореску» С. Людкевича.

